

Inventarizační průzkum lokality „Droždín“ z oboru batrachologie a herpetologie

Kód ZCHÚ: -

Zadavatel:

SAGITTARIA - sdružení pro ochranu přírody střední Moravy,
občanské sdružení registrované MV ČR pod č.j. VSP/1-4865/91-R
Lipové náměstí 3, 783 36 Křelov
IČ: 41031547

Řešitel:

Mgr. Michal Krejčí
biologické práce a hodnocení
Hrubá Voda 10, 783 61 Hlubočky
IČ: 73286494

Terénní průzkum byl proveden v období od 1. 3. 2010 do 15. 10. 2010

Zpracováno ke dni 20. 11. 2010

Zadání

Inventarizační průzkum obojživelníků a plazů byl zpracován podle smlouvy a pokynů zadavatele. Batracho-herpetologický průzkum byl realizován v rámci širších průzkumů lokality „Droždín“, která představuje biologicky hodnotné území v katastrálním území Droždín.

Rozloha zkoumaného území

3,3 ha

Zdroj použité nomenklatury

Zwach, I.; 2009: Obojživelníci a plazi České republiky, 496 stran, Grada, Praha

Metody

Terénní průzkum byl prováděn podle používané metodiky AOPK pro batrachologický a herpetologický inventarizační průzkum (Kolektiv, 2009).

Údaje o obojživelnících a plazech na lokalitě byly získány během sedmi průzkumných akcí uskutečněných v období od začátku března do poloviny října, a to za dnů s příhodným počasím. Monitoring probíhal na celé ploše dané lokality. V případě obojživelníků byl průzkum soustředěn na místní vodní plochu – zemník (pozn. nalézá se mimo vlastní lokalitu „Droždín“, a to 250 m SZ od lokality), a to v období páření a kladení snůšek a následně také v období vývoje larev. U plazů byla průzkum časově zaměřen především na období opouštění zimních úkrytů a období páření, následujícím fenologickým obdobím byla věnována menší pozornost.

Způsob preparace a místo uložení sběrů

Obojživelníci a plazi nebyli povětšinou odchyťováni (v případě dospělců), při případném odchytu bylo se zvířaty zacházeno citlivě a bezprostředně vypouštěni zpět na místě. Odchycené larvy obojživelníků (při prolovování lokality sítkou) byli po determinaci opět vypuštěni. Nebyly prováděny sběry.

Databáze zjištěných jevů

Nálezová databáze ochrany přírody AOPK ČR

Stručná charakteristika přírodních poměrů zkoumaného území

Lokalita Droždín se nachází v lokálním biocentru BC 39 v místní části města Olomouce – Droždíně. Jedná se o starý opuštěný sad a přilehlé území bývalých agrárních teras. Rostou zde původní ovocné dřeviny, zejména jabloně, hrušně, třešně a slivoně, dále je zde zastoupen ořešák královský, bez černý a trnka obecná. Vyskytují se zde mezofilní a subxerothermní trávníky s některými ohroženými druhy rostlin - svízelem severní (*Galium boreale*), úložníkem klasnatým (*Pseudolysimachion spicatum*) a růží galskou (*Rosa gallica*). V minulosti byly na lokalitě zjištěny i další ohrožené druhy rostlin, např. zvonek klubkatý (*Campanula glomerata*), sesel roční (*Seseli annuum*) a jetel alpský (*Trifolium alpestre*). Navíc v jižní části je lokalita zamokřena a jsou zde tak vhodné podmínky i pro výskyt obojživelníků a dalších mokřadních druhů. Území je významným biotopem hostícím celou řadu rostlinných a živočišných druhů.

Území bylo dlouho neudržováno, nedocházelo k pravidelnému kosení bylinného patra a lokalita postupně zarůstala keři. I přesto však představovala stabilní přírodní prvek v intenzivně obhospodařované zemědělské krajině. V roce 2007 byla obnovena pravidelná péče o lokalitu, která je zajišťována sdružením Sagittaria. V současné době má Sagittaria jako

nositelská organizace akreditovaného pozemkového spolku na předmětné pozemky Města Olomouce uzavřeno výpůjčku na užívání pozemků a zajišťuje zde péči.

Cílem managementu lokality je obnovit mezofilní a subxerotermní trávníky s ohroženými druhy rostlin - svízel severní (*Galium boreale*), úložník klasnatý (*Pseudolysimachion spicatum*) a růže galská (*Rosa gallica*).

Výsledky

Při batracho-herpetologickém průzkumu v roce 2010 byl na lokalitě zjištěn výskyt 2 druhů obojživelníků a plazů (viz tab. 1).

Tab. 1) Přehled obojživelníků a plazů na lokalitě Droždín

Název druhu (český)	Název druhu (vědecký)	Stupeň ochrany - ZCHD	Výskyt v území - lokalita Droždín	
			potvrzený	možný
čolek obecný	<i>Lissotriton vulgaris</i>	silně ohrožený		+
čolek velký	<i>Triturus cristatus</i>	silně ohrožený		+
ropucha obecná	<i>Bufo bufo</i>	ohrožený	+	
ropucha zelená	<i>Pseudepidaela viridis</i>	silně ohrožený		+
rosnička zelená	<i>Hyla arborea</i>	silně ohrožený		+
skokan štíhlý	<i>Rana dalmatina</i>	silně ohrožený		+
skokan hnědý	<i>Rana temporaria</i>	---		+
ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis</i>	silně ohrožený	+	
slepýš křehký	<i>Anguis fragilis</i>	silně ohrožený		+
užovka obojková	<i>Natrix natrix</i>	ohrožený		+

Obojživelníci přímo na zájmové lokalitě nenacházejí svá rozmnožovací místa, neboť se zde nenalézají příhodné vodní a mokřadní biotopy. Lokalitu proto mohou využívat jako své suchozemské stanoviště či případně jako zimoviště.

Jediným potvrzeným druhem obojživelníka na lokalitě Droždín je ropucha obecná (*Bufo bufo*), když byl učiněn náhodný nález dospělé samice.

V blízkosti zájmového území (tj. ve vzdálenosti zhruba 250 m SZ od lokality) se nachází zatopený zemník, který je obojživelníky využíván k reprodukci. Další lokalitou, která je významná z hlediska svého oživení je rybníček v Dukovanech (zhruba 900 m JV od lokality). Jedná se sice o klasickou obecní protipožární nádrž, avšak patrně pro absenci rybochovného využití hostí tento rybníček početnou populaci čolka velkého (*Triturus cristatus*). Početnost jeho populace můžeme odhadnout na desítky adultních exemplářů. Důležité je, že se zde druh pravidelně rozmnožuje (dokumentován hojný výskyt larev).

Z plazů se přímo na lokalitě Droždín vyskytuje ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), která zde vytváří stabilní populaci v počtu několika desítek adultních exemplářů.

Diskuze

Území je tvořené starými sady a teplomilnými trávníky na zemědělských terasách, jako takové představuje vhodné stanoviště pro ještěrku obecnou. Z hlediska výskytu obojživelníků má lokalita význam jako příhodné suchozemské stanoviště, bylo by však žádoucí podpořit místní populace batrachofauny, které v oblasti obtížně nacházejí vhodné reprodukční lokality.

Doporučená managementová opatření na podporu batracho-herpetofauny

Pravidelná údržba lokality (tj. každoroční sečení, údržba dřevin) směřující k obnově mezofilních a subxerothermních trávníků je zcela v souladu s potřebami zde vyskytujících se zástupců herpetofauny, konkrétně pak populace ještěrky obecné.

Z hlediska zvýšení pestrosti biotopů a biodiverzity batrachofauny by bylo vhodné zvážit vytvoření vodních a mokřadních prvků (drobné rybníčky – zemníky, tůně) v jihozápadním sousedství lokality, kde pod terénním zlomem dochází k zamokřování stávající orné půdy.

Závěry

Lokalita Droždín z herpetologického hlediska představuje významnou lokalitu výskytu ještěrky obecné, která zde vytváří stabilní populaci.

Společenstva obojživelníků v území nenacházejí reprodukční stanoviště, proto by bylo žádoucí vytvoření drobného mokřadního biocentra v sousedství lokality Droždín.

Literatura

1. Baruš, V.; Oliva, O. a kol.; 1992: Obojživelníci - Amphibia, Fauna ČSFR, 338 stran, Academia Praha
2. Baruš, V.; Oliva, O. a kol.; 1992: Plazi – Reptilia, Fauna ČSFR, 222 stran, Academia Praha
3. Kolektiv; 2009: Metodika inventarizačních průzkumů maloplošných zvláště chráněných území. AOPK ČR, Praha. <http://www.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=3060>
4. Mikátová, B.; a kol.; 1991: Ochrana obojživelníků, 94 stran, ČSOP Praha
5. Mikátová, B.; Roth, P.; Vlašín, M.; 1995: Ochrana plazů, 48 stran, MŽP, Praha
6. Mikátová, B.; Vlašín, M.; 1998: Ochrana obojživelníků, 135 stran, EkoCentrum Brno
7. Mikátová, B.; Vlašín, M.; 2004: Obojživelníci a doprava, 99 stran, ZO ČSOP Veronica, Brno
8. Mikátová, B.; Vlašín, M.; 2007: Metodika sledování výskytu plazů v České republice, 39 stran, Veronica, Brno
9. Moravec, J. (ed.); 1994: Atlas rozšíření obojživelníků v České republice, Atlas of Czech amphibians, 136 stran, Národní muzeum, Praha
10. Nečas, P.; Modrý, D.; Zavadil, V.; 1997: Czech Recent and Fossil Amphibians and Reptiles, An Atlas and Field Guide, 94 stran, Frankfurt am Main
11. Šafář, J. a kol.; 2003: Olomoucko, Chráněná území ČR, svazek VI., 456 stran, AOPK, Praha
12. Vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
13. Zavadil, V.; Rozínek, R.; Kerouš, K.; 2005: Hodnocení a sledování změn obojživelníků. In: Vačkář, D. (ed.): Ukazatele změn biodiverzity, 298 stran, Academia, Praha
14. Zwach, I.; 1990: Naši obojživelníci a plazi ve fotografii, 141 stran, SZN, Praha
15. Zwach, I.; 2009: Obojživelníci a plazi České republiky, 496 stran, Grada, Praha

Příloha 1: Vymezení zájmového území

Obr. 1) Lokalita Droždín (žlutý ovál), stávající vodní plocha – zemník (červený ovál) a možnost vytvoření nové vodní a mokřadní plochy v těsném sousedství lokality na podmáčené orné půdě (zelený ovál).

Příloha 2: Fotodokumentace

Seznam fotografií

číslo snímku	jméno autora	datum	klíčová slova	rozměr	lokalita
1	Michal Krejčí	20100510	ještěrka obecná	15x20	Droždín
2	Michal Krejčí	20100407	ropucha obecná	15x22	Droždín

Foto 1 a 2) Ještěrka obecná na lokalitě Droždín a pár ropuch obecných na blízkém zemníku